

“ปูขน”

ผู้มาเยือนจากดอยอินทนนท์

เรียบเรียง โดย นายปริญญา วิรุณราช

นายพิชิตพล สิงห์ธนะ

ช่วงเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม ของทุกปี เป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวนิยมขึ้นไปสัมผัสอากาศหนาว ทะเลหมอก ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของภาคเหนือ เช่น ภูชี้ฟ้า ภูทับเบิก ดอยอ่างขาง ดอยอินทนนท์ ซึ่งในบางช่วงจะมีอุณหภูมิ ต่ำจนเกิด แม่คะนึ่ง หรือ เหมยขาบ เป็นปรากฏการณ์น้ำค้างบนยอดหญ้ากลายเป็นน้ำแข็ง ซึ่งในประเทศไทยจะพบบ่อย ที่สุดที่ดอยอินทนนท์ ในขณะที่ผู้คนส่วนใหญ่จะมุ่งหน้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ทางภาคเหนือ แต่ในช่วงปีใหม่ที่ผ่านมามีผู้มาเยือน จากดอยอินทนนท์มาเยือนศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เธอมาพร้อมกับลูก ๆ จำนวน มหาศาล และต้องการให้ลูกๆของเธอได้สัมผัสบรรยากาศชายทะเลเขตภาคตะวันออก

แขกพิเศษที่มาเยือนศูนย์ฯ คุ้งกระเบน ในช่วงปีใหม่ นี้ เธอคือ “แม่พันธุ์ปูขน”(Chinese mitten crab) ระยะไข่นอกกระดอง เธอมาจากหน่วยวิจัยประมงพื้นที่สูง ดอยอินทนนท์ ที่เธอต้องมาเยือนศูนย์ฯ คุ้งกระเบน เพราะวงจรชีวิตของเธอ จะปล่อยไข่ในแหล่งน้ำที่มีความเค็มประมาณ 20 ppt แล้วจะอยู่ในระดับความเค็มที่ลดลงเรื่อยๆ จนเหลือ 0 ppt ที่อายุ 25 วัน จนกระทั่งโตเต็มวัยหรือเป็นพ่อแม่พันธุ์ ดังตารางนี้

ตารางระดับความเค็มของน้ำและอาหารในการอนุบาล ลูกปูขน ของศูนย์ฯ คุ้งกระเบน

อายุลูกปู (วัน)	ความเค็ม (ppt)	ครอเรลล่า	โรติเฟอร์	โคพีพอด	อาร์ทีเมีย แรกฟัก	อาร์ทีเมีย ตัวเต็มวัย	อาหาร สำเร็จรูป	เนื้อปลาสด
1 - 2	20	✓	✓	-	-	-	-	-
3 - 9	20	✓	✓	✓	-	-	-	-
10 - 14	15	✓	-	✓	✓	✓	-	-
15 - 19	10	✓	-	✓	✓	✓	-	-
20 - 24	5	✓	-	-	-	✓	-	-
25 - 29	0	-	-	-	-	✓	✓	-
30	0	-	-	-	-	-	✓	✓

ค่านิยมและความเชื่อในการรับประทานปูชน

ชาวจีน นิยมรับประทานปูชน เชื่อว่าเป็นอาหารระดับฮ่องเต้ เพราะจะหาทานได้ยาก มีบริโภคเพียง 3 เดือน เท่านั้น คือช่วงเดือนพฤศจิกายน – มกราคม และยังเชื่อว่าปูชนเป็นอาหารสุขภาพ สำหรับฤดูหนาว ทำให้ร่างกายอบอุ่นไม่เจ็บป่วย รวมทั้งยังมีผลในการถอนพิษแก้โรคคออักเสบ และทางเดินอาหารไม่ปกติ (จารุจินต์. 2548) ร้านอาหารในไทยต้องนำเข้าปูชนจากจีนในราคาสูงมาก ด้วยเหตุนี้โครงการหลวงอินทนนท์ จึงได้เริ่มมีการศึกษาทดลองเลี้ยงปูชน เพื่อส่งเสริมอาชีพ และสร้างรายได้ให้พี่น้องชาวไทยภูเขา โดยนำลูกปูชนจากประเทศจีนเข้ามาทดลองเลี้ยง ซึ่งให้อาหารสำเร็จรูปกับพืชผักจากโครงการหลวง เป็นระยะเวลาประมาณ 4 ปี จนสามารถเพาะขยายพันธุ์เองได้

ศุภญา คุ่งกระเบน ได้รับความอนุเคราะห์แม่พันธุ์ปูชน ระยะไข่นอก กระจดอง จำนวน 2 ตัว จากโครงการหลวงอินทนนท์ ให้มาศึกษาวิธีการเพาะ และอนุบาล โดยแม่พันธุ์ปูชน ทั้ง 2 ตัว มาถึง ฝ่ายผลิตพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่ง ของศุภญา คุ่งกระเบน วันที่ 25 ธันวาคม 2558 ตัวแรกไข่ไข่วันที่ 29 ธันวาคม 2558 ประมาณ 300,000 ฟอง และตัวที่ 2 ไข่ไม่ค่อยสมบูรณ์ มีไข่เสียจำนวนมาก ไข่ไข่วันที่ 6 มกราคม 2559 จำนวน 30,000 ฟอง ซึ่งเป็นไข่เสียทั้งหมด ในช่วงแรกฟักจนถึงระยะซูเอีย มีอัตราการรอดประมาณ 70 %

แต่เพราะยังขาดประสบการณ์และความชำนาญ ทางด้านการเพาะและอนุบาลปูชน ทำให้ลูกปู ในระยะ Megalopa และระยะ Young crab มีอัตราการรอดต่ำ เหลืออยู่ประมาณ 500 ตัว ซึ่งศุภญา

คุ่งกระเบน ตั้งใจจะเลี้ยงลูกพันธุ์ที่เหลืออยู่ ใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เพื่อทำการเพาะขยายพันธุ์ต่อไป

ภาพแสดงระยะต่างๆของปูชน ที่ทำการเพาะและอนุบาลที่ศุภญา คุ่งกระเบน

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ จากศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสมุทรสาครที่คอยให้คำปรึกษาในการเพาะและอนุบาลปูชนครั้งนี้